

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»

ТЕОРЕТИЧНА І ДИДАКТИЧНА ФІЛОЛОГІЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

ВИПУСК 32

Переяслав – 2020

ББК 80я43
УДК 80(082)
ТЗЗ

ЗАСНОВНИК

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Свідоцтво про державну реєстрацію: КВ № 24111–13951 Р
від 11.05.2019 р.

Збірник затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
від 16.05.2016 р. № 515 як наукове фахове видання у галузях педагогіки
та філології (додаток 12)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ЗБІРНИКА

Навальна Марина Іванівна – головний редактор збірника, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри документознавства ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав, Україна).

Кулик Олена Дмитрівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри української лінгвістики і методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав, Україна).

Летюча Любов Петрівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав, Україна).

Мізін Константин Іванович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав, Україна).

Свириденко Оксана Михайлівна – доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української і зарубіжної літератури та методики навчання, декан філологічного факультету ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав, Україна).

Скляренко Олеся Богданівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав, Україна).

Пангелова Марія Борисівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української і зарубіжної літератури та методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав, Україна).

Христич Ніна Сергіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав, Україна).

Шемуда Марина Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав, Україна).

Черниш Наталія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри української і зарубіжної літератури та методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (м. Переяслав, Україна).

Йозефіна Хойзінгер – професор Вищої школи Магдебург-Стендаль (м. Магдебург, Німеччина).

Рекомендовано Вченою радою ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (протокол № 7 від 11 лютого 2020 року)

Теоретична і дидактична філологія : збірник наукових праць. Серія «Філологія». Переяслав (Київська обл.) : Домбровська Я.М., 2020. Випуск 32. 173 с.

До збірника ввійшли статті з актуальних питань сучасної лінгвоукраїністики, зарубіжної лінгвістики та літературознавства.

Для науковців, аспірантів і студентів.

За зміст і якість поданих матеріалів відповідальність несуть автори. Підготовка до публікації, що проводиться редакційною колегією, полягає в доведенні до стандартів, прийнятих у межах видання.

Doi: 10.31470/2309-15-17-2020

ISSN 2309-1517(Print)

ISSN 2415-3656 (Online)

Key title: Teoretična i didaktična filologija

Abbreviated key title: Teor. didakt. filol.

© ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2020

Doi: 10.31470/2309-15-17-2020-1-49-59   УДК: 373.5:811.111:004.5

Mobile technologies in use to develop lexical competence of English language learners

Застосування мобільних технологій з метою розвитку іншомовної лексичної компетентності учнів при вивченні англійської мови

Alla Krasulia

PhD in Pedagogy (Education Sciences), Senior Lecturer

Алла Красуля

кандидат педагогічних наук, старший викладач

E-mail: a.krasulia@gf.sumdu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2048-1879>

Sumy State University
2, Rymsky-Korsakov St,
Sumy, 40000, Ukraine

Сумський державний університет
вул. Римського-Корсакова, 2,
м. Суми, Україна, 40000

Anzhelika Shumylo

BA Student

Анжеліка Шумило

студентка IV курсу

E-mail: angelica99shumilo@gmail.com

Sumy State University
2, Rymsky-Korsakov St,
Sumy, 40000, Ukraine

Сумський державний університет
вул. Римського-Корсакова, 2,
м. Суми, Україна, 40000

Original manuscript received: April 10, 2020

Revised manuscript accepted: April 11, 2020

ABSTRACT. *Learning a foreign language is certainly a complex and time-consuming process. Learners need to acquire a number of foreign-language competences that will help participants of the communication process use the language fluently in real context. Thus, the article examines the process of forming and developing English lexical competence of students by means of mobile applications. The concept of foreign-language lexical competence is complex in its nature, because it contains both linguistic and non-linguistic (psychological, sociological, cultural) features. Upon the analysis of an array of the resources, it is apparent that effective language learning and acquisition is possible via a structured presentation of learning materials and a systematic teaching approach. The article also outlines the impact and role of modern technology in the learning process, mobile applications, in particular. The idea of integrating innovative mobile technologies into language learning involves improving the educational process on the whole, as well as training a competitive individual who is able to achieve goals, think critically, solve problems, and be*

a good communicator and collaborator. The emergence of game-based learning platform and mobile applications opens up many opportunities, as well as challenges, for teachers. Mobile phones and other smart gadgets are ideally suited to the development of Mobile-Assisted Language Learning (MALL). MALL is a language learning approach in which the use of smartphones and other mobile technologies is perceived by a modern learner as an advantage that helps to make the process more interactive and effective. The combination of available apps gives teachers numerous opportunities to introduce students to the English language learning tools that can help them develop their intrinsic motivation and improve their language skills. In the course of the research, two English language learning applications were analyzed alongside with two on-line educational platforms. The paper outlines the main peculiarities of these applications, and proves their effectiveness in EFL acquisition.

Key words: *foreign language competence, foreign languages, innovative technologies, mobile learning, mobile applications.*

Постановка проблеми. У сучасному світі розвиток мобільних технологій тісно пов'язаний з перспективами в освітньому процесі, особливо якщо це стосується сфери вивчення іноземних мов. Внаслідок швидкого вдосконалення технологій виникла концепція «мобільного навчання», яке наразі стає дедалі популярнішим, зокрема, в умовах глобалізації та інтернаціоналізації освіти. Отже, вчителі іноземних мов мають постійно переглядати педагогічні методи, форми та підходи до навчання. Вивчення англійської мови за допомогою мобільних пристроїв (*англ. Mobile-Assisted Language Learning (MALL)*) є підвидом мобільного навчання, що вже не перше десятиліття привертає до себе увагу дослідників, адже є перспективним методом вивчення мови в будь-якому місці та в будь-який час. Технологія вивчення англійської мови за допомогою мобільних пристроїв – це форма організації автономного та персоналізованого учбового процесу, при якому основною або домінуючою технологією є саме мобільні пристрої зв'язку, за допомогою яких учні можуть розвивати та вдосконалювати мовні та мовленнєві навички (за рахунок синхронної та асинхронної комунікації), формувати соціокультурні та міжкультурні компетентності з метою використання іноземної мови як методу спілкування в соціально-побутовій та професійній сферах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У низці наукових розвідок знаходимо підтвердження того, що спостерігається тенденція до поглибленого аналізу багатогранної сутності поняття «іншомовна компетентність», а також застосування мобільних технологій у процесі її формування. Зокрема, до когорти науковців, які досліджують це питання належать С.Ю. Ніколаєва, Ю.П. Федоренко, П. Нейшн та ін. Вивченню структури та етапів формування іншомовної лексичної компетентності присвятили свої праці С.В. Смоліна та О.Б. Бігич. Роль сучасних технологій у навчанні досліджувала О.М. Альошина.

Метою статті є вивчення ефективних методів і засобів формування та розвитку іншомовної лексичної компетентності із застосуванням мобільних додатків та освітніх платформ для організації навчання.

Виклад основного матеріалу. Очевидним є той факт, що поняття «іншомовна лексична компетентність» має комплексний характер, оскільки містить в собі як лінгвістичні, так і психологічні та соціокультурні ознаки. Доцільно розглядати іншомовну лексичну компетентність як сукупність трьох типів знання, а саме: 1) *форми* (усна, письмова, частини слів); 2) *значення* (пряме і переносне); 3) *використання слів* (граматична функція, сполучення слів, обмеження щодо вживання тощо) (Nation, 2001, 33).

С.Ю. Ніколаєва описує поняття «іншомовної лексичної компетентності» як компонент лінгвістичної компетентності (Ніколаєва, 2008, 15). На думку дослідниці, це здатність людини чітко оформлювати свої думки, вміння висловлювати їх і розуміти мовлення інших, яке формується на теоретичних відомостях про систему певної мови та лексичній обізнаності.

Ю.П. Федоренко визначає підґрунтям іншомовної лексичної компетентності два складники (Федоренко, 2004, 84): *мовний* (наявність граматичних, фонетичних, графічних та орфографічних навичок) та *мовленнєвий* (здатність застосовувати набуті граматичні, фонетичні, графічні та орфографічні навички на варіативно-адаптивному рівні залежно від конкретних мовленнєвих умов).

Таким чином, ми пропонуємо власне узагальнене визначення поняття «іншомовна лексична компетентність» – здатність людини лаконічно оформлювати свої висловлювання, виражати думки, ідеї, розуміти мовлення інших, яка базується на комплексній і динамічній взаємодії відповідних знань, навичок, умінь та лексичній обізнаності.

Окрім цього, іншомовну лексичну компетентність доцільніше розглядати як сукупне явище, як складову частину комунікативної, так і лінгвістичної компетентності. Адже ефективне оволодіння нею залежить від низки чинників, які передбачають не лише вміле використання засвоєного вокабуляру у процесі комунікації, але й знання граматичних, фонетичних, орфографічних особливостей вживання лексичної одиниці на письмі чи в усному мовленні.

Розглянемо компоненти лексичної компетентності детальніше, і, таким чином, дослідимо її структуру. Існує три основні складники, а саме: лексична навичка, лексичні знання і лексична усвідомленість.

Лексична навичка – це автоматизована навичка розуміння і вживання іншомовної лексики на інтуїтивному рівні, яка забезпечує вдале лексичне оформлення власного мовлення і адекватне сприйняття лексичного оформлення мовлення інших (Смоліна, 2010, 1).

Лексичні знання – це відтворення у свідомості людини результату пізнання лексичної системи іноземної мови як цілісного явища і власне правил її застосування на практиці (Смоліна, 2010, 2).

Лексична усвідомленість представляє собою компонент цілісної лінгвістичної усвідомленості, або свідомо-рефлексивного підходу до явищ мови і мовлення, а також до індивідуального оволодіння іншомовною комунікативною компетентності (Смоліна, 2010, 2).

Формування лексичної компетентності відбувається в три етапи (Бігич, 2013, 223): 1) *етап ознайомлення* з новими словами, на якому відбувається формування теоретичних засад про лексичну систему іноземної мови, правила користування нею, семантизація лексичних одиниць, а також демонстрування особливостей їх застосування в реальному контексті; 2) *етап автоматизації* нових лексичних одиниць (власне формування навичок), який відбувається на рівні: а) словоформи, словосполучення, фрази/речення; б) понадфрази (діалогічної або монологічної єдності) та мінітексту; 3) *етап застосування*, на якому відбувається формування вміння розв'язувати комунікативні завдання, спираючись на вивчені лексичні одиниці, виконання мовленнєвих вправ та контроль рівня засвоєння слів.

У вивченні англійської мови невід'ємним компонентом є збагачення лексичного запасу. Мобільні технології навчання в даному випадку можуть відігравати важливу роль, адже кількість занять у середніх навчальних закладах обмежена, тож може виникнути низка труднощів у практичному застосуванні вивчених слів. Натомість, учні за допомогою мобільних технологій в будь-який час та в будь-якому місці мають змогу користуватися глосаріями, он-лайн словниками, картками зі словами (*англ. Flashcards*) тощо (Красуля, Лоян, 2018). Окрім того, впровадження мобільних технологій для вивчення англійської мови надає можливість учням розвивати навички цифрової грамотності, оскільки навчання іноземної мови відбувається із застосуванням інформаційних та медіакommунікаційних технологій (Альошина, 2012, 243–244). Тож, безперечно, вивчення англійської мови за допомогою мобільних пристроїв (MALL) належить до інноваційних технологій в освіті.

Методи та форми роботи можуть бути різноманітними, а саме: створення лексичних колажів і презентацій; навчально-дослідні проекти із застосуванням лексичних одиниць за певною тематикою; вивчення мови та збільшення словникового запасу в он-лайн просторі (блоги, форуми, соціальні мережі тощо); тестові он-лайн технології тощо. Мобільні додатки та навчальні платформи уможливають віртуальні подорожі, наприклад, *Mondly*; участь у міжнародних конкурсах, олімпіадах у форматі відеоконференції через *Zoom* та *Google Meet*; спілкування в текстових та голосових чатах в соціальних мережах; створення лексико-асоціативних інтелект-карт за допомогою *Lucidchart*, *MindMeister*, *Canva*, *GoConqr*; організацію міжнародного колаборативного он-лайн навчання (*англ. Collaborative Online International Learning (COIL)*) тощо. Тож, розмаїття безкоштовних платформ і мобільних додатків дає учням можливість розширювати свої мовні знання, розвивати лексичні, самоорганізаційні, творчі, дослідницькі навички, здатність критично мислити, а головне – ставитися до освітніх технологій як до переваги.

Проаналізуємо найбільш ефективні, на наш погляд, ресурси для організації навчального процесу. Наприклад, багатоплатформна система управління проектами *Trello* допомагає краще організувати освітній процес та є он-лайн дошкою для завдань. Інтерфейс *Trello* представляє собою робочий стіл, на якому розташовані дошки, списки і картки. Універсальність і гнучкість *Trello* роблять її однією з найбільш зручних систем організації навчального процесу. Учні мають постійний доступ до інформації, а вчитель – можливість швидко розмістити завдання: прикріпити документ, посилання на аудіоподкаст чи відеоресурс.

Освітня платформа *Graasp* дозволяє створювати такі навчальні середовища, де учні можуть реалізувати свій дослідно-пошуковий потенціал і навички колаборативної роботи з метою формування лексичних компетентностей як у мовних, так і в мовленнєвих завданнях (Красуля, Кримова, 2018).

З появою такого тренду як гейміфікація освітнього процесу, стає зрозуміло, що навчання може і має бути цікавим. Наприклад, освітньо-ігрова платформа *Kahoot!* дає змогу створювати інтерактивні навчальні ігри та тести, що створює позитивні емоції та сприяє кращому засвоєнню інформації, зокрема лексичного матеріалу.

У зв'язку із динамічним розвитком мобільного навчання (*англ. mobile learning, M-learning*) відкриваються нові можливості та виклики в педагогічній діяльності. Безумовно, такий підхід змінює весь процес навчання, зокрема іноземних мов, оскільки мобільні пристрої не лише змінюють форми викладу матеріалу та доступ до нього, але й сприяють створенню нових форм пізнання та мислення (Horbatiuk L., et al, 116). Мобільні телефони та інші «розумні» пристрої ідеально підходять для впровадження технології *MALL*, що допомагає зробити процес навчання інтерактивним і ефективним за принципом «будь-де, будь-коли» (Nation, I.S.P., 62). Принагідно зауважимо, що важливою сферою для дослідження переваг та недоліків мобільних технологій навчання англійської мови є формування рецептивних та продуктивних навичок учнів. Так, для розвитку різних видів мовленнєвої діяльності можуть існувати й різні переваги та недоліки.

«Цифрове покоління» (*англ. digital natives*) піддається інноваційному впливу технологій з самого раннього віку, таким чином, формуючи певні цифрові навички, які дозволять їм вільно користуватися мобільними гаджетами та Інтернет-ресурсами як тільки вони підуть до школи. Проте, вчитель має пам'ятати, що використання мобільних технологій має здійснюватися за принципом цілеспрямованості, доцільності, систематичності, послідовності, доступності, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів тощо.

У ході дослідження було проаналізовано два безкоштовні мобільні додатки для вивчення англійської мови, а саме *Lingualeo* та *Duolingo*. Ці додатки можуть стати у нагоді як тим учням, хто тільки починає вивчати мову, так і тим, хто прагне розширити свій словниковий запас.

Lingualeo – дозволяє створювати індивідуальну програму навчання залежно від рівня знань, інтересів, цілей та віку учня, а також пропонує додаткові матеріали для вивчення шляхом перегляду відео / фільмів, прослуховування музики, читання книг. Наявність запису лекцій *TED Talks* з субтитрами безперечно сприяє формуванню лексичної компетентності. Отже, можна виокремити такі переваги цього додатку, як: ефективне тренування вокабуляру на різну тематику з перекладом слів, словниковими картками, аудіюванням та іншими елементами; вивчення граматики; проходження тесту з адаптацією під різні рівні для визначення рівня володіння мовою; можливість відстежувати власний прогрес; доступне розширення для браузерів для більшої функціональності сервісу; зручний і яскравий інтерфейс. Цей додаток ідеально підходить для комплексного формування і розвитку навичок читання, письма, аудіювання, а також розширення вокабуляру в ігровій формі, отже, розвитку лінгвістичної компетентності.

Duolingo – освітній сервіс, який пропонує користувачам курси з різних іноземних мов. В *Duolingo* можна сформулювати власну мету вивчення мови, пройти тестування для визначення рівня знань, а також обрати режим роботи, який потрібен учневі для формування індивідуальної навчальної траєкторії. Процес навчання на цій платформі поєднує такі форми роботи, як: прослуховування правильної вимови, упорядкування слів, формування фраз / речень, пошук зображень для слів, запис вимови учня та її перевірка. Окрім цього, є можливість вивчення граматики, відстежування свого прогресу, система винагород за успішний результат, що ґрунтується на принципах гейміфікації. Як і в *Lingualeo*, наявність веб-сайту розширює функціонал *Duolingo*. Креативний дизайн, ігрова форма навчання і систематичність виконання завдань – запорука прогресу у формуванні лексичної компетентності із застосуванням мобільних технологій.

Апробація застосування вищезгаданих мобільних додатків відбулася під час педагогічного експерименту в школі №7, м. Лебедин, Сумської області серед учнів 5-А класу (загалом 17 учнів, з них 10 хлопців і 7 дівчат). Протягом трьох тижнів учні мали приділяти принаймні 25–30 хвилин щодня самостійній роботі з кожним із додатків, а саме: *Lingualeo* та *Duolingo*. Оскільки використання телефонів в класі було небажаним, це завдання стало частиною домашньої роботи. За допомогою скріншотів учні фіксували свої успіхи. В кінці експерименту було проведено анонімне опитування, яке складалося із 16 запитань. Основною метою було порівняння характеристик *Lingualeo* і *Duolingo* для того, щоб визначити який із двох застосунків є ефективнішим для вдосконалення рівня знань англійської мови, розширення вокабуляру зокрема. Анкетування складалося з урахуванням вікових і психологічних особливостей учнів 5 класу, отже, формулювання основних понять здійснювалося максимально чітко і зрозуміло для учнів цієї вікової категорії. Для того, щоб діти змогли швидко орієнтуватися серед переліку запитань і давати на них обдуману

відповідь, анкета містила в собі три колонки. Перша мала назву «Основні характеристики мобільних застосунків», друга – «Lingualeo», третя – «Duolingo». Зведені результати опитування подано в Таблиці 1.

Таблиця 1.

Результати опитування учнів, які брали участь в експерименті

п/п	Основні характеристики мобільних застосунків	Lingualeo	Duolingo
1.	Простота у використанні	7	10
2.	Креативний дизайн	13	4
3.	Можливість відстежувати власний прогрес	8	9
4.	Ігровий підхід до вивчення	11	6
5.	Монотонний, повторюваний стиль навчання	5	12
6.	Різноманітний підхід до навчання (наявність різного контенту)	14	3
7.	Прослуховування правильної вимови слів/фраз	9	8
8.	Тренування власної вимови	5	12
9.	Вивчення граматики	13	4
10.	Тренування навичок читання	11	6
11.	Тренування навичок письма	15	2
12.	Тренування навичок говоріння	4	0
13.	Технічні проблеми (великий об'єм пам'яті, яку використовує додаток; при роботі з додатком швидко сідає батарея; проблеми із входом у систему тощо)	6	0
14.	Більш ефективний додаток для збагачення лексичного запасу	10	7
15.	Більш ефективний додаток для комплексного вивчення мови	12	5
16.	Яким додатком Ви б хотіли користуватися й надалі?	12	5

Підсумовуючи результати дослідження, маємо такі дані. Перше запитання анкети допомогло з'ясувати, що інтерфейс обох мобільних застосунків є простим у використанні. Тим не менш, учні вважають, що *Lingualeo* має більш креативний дизайн, аніж *Duolingo*. Відповівши на третє запитання, учні майже одногосно підтвердили можливість трекінгу власного прогресу за допомогою цих додатків.

Як зазначалося раніше, використання ігрових практик в навчальному контексті є досить ефективним методом, якщо вчитель впроваджує його помірковано. Таким чином, постановка четвертого запитання була зосереджена саме на ігровому підході. Відповіді більшості учнів щодо функціоналу *Lingualeo* дають нам підстави дійти висновку, що він ґрунтується на принципі гейміфікації. П'яте й шосте запитання розкривають не менш важливі аспекти, а саме одноманітність і різноплановість процесу навчання. 12 із 17 учнів вважають, що опрацювання лексичного матеріалу в *Duolingo* з часом набридає, а повторюваність деяких слів є недоцільною. Але з іншого боку, це

можливість засвоїти вивчений матеріал. *Lingualeo* набрав 14 голосів за свою різноплановість, оскільки цікаві ресурси (музика чи відео) підтримували увагу та мотивацію учнів до вивчення нової лексики. Прослуховування правильної вимови слів та фраз забезпечують обидва додатки. Проте тренування власної вимови сподобалося учням саме в *Duolingo*. Вивчати граматику, на думку учнів, краще в *Lingualeo*, адже наявність ґрунтовного опису всіх правил і перегляд відеоматеріалу прискорюють цей процес. Окрім цього, тренувати навички читання і письма також краще в першому додатку. На жаль, майже ніхто з учнів не відкрив для себе можливість тренування навичок говоріння.

Принагідно зауважимо, що під час використання *Lingualeo* у шести учнів виникли певні технічні проблеми, а саме нестача вільного місця на смартфоні. Дійсно, розмір цього додатку становить 82 МБ у порівнянні з *Duolingo* (12 МБ). Отримані дані також свідчать про те, що ефективне розширення словникового запасу забезпечують обидва додатки, проте *Lingualeo* гарантує більш комплексне вивчення мови. Таким чином, більшість учнів виявили бажання й надалі користуватися цим додатком (див. Рис 1).

Висновки та перспективи подальших розвідок. У сучасному світі мобільні пристрої стають більш ефективними, зручними та надійними, набуваючи нових корисних функцій, що можуть бути застосовані в освітньому процесі. Разом із такими портативними пристроями протягом останніх десятиліть розвивається і мобільне навчання. У статті приділено увагу використанню мобільних технологій для покращення організації навчання та формування лексичних навичок учнів. Для вдосконалення процесу формування лексичних компетентностей в процесі вивчення англійської мови за допомогою мобільних додатків, плануємо провести педагогічні експерименти з більшою кількістю мобільних додатків та учнів, що допоможе отримати вагоміші результати та розробити новітні методи та прийоми навчання. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у ґрунтовному аналізі інтеграції інноваційних мобільних технологій у навчальний процес вивчення іноземної мови та їх ролі у формуванні навичок письма та аудіювання.

Література

1. Альошина О.М. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ. Вестник НТУ «ХПИ»: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти. Харків, 2012. № 30. С. 242–247.
2. Красуля А.В., Кримова А.В. Особливості мобільного навчання для формування навичок аудіювання у студентів-перекладачів / Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов : матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 12 квітня 2018 року. Факультет Лінгвістики НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.kamts1.kpi.ua/node/2413>

3. Красуля А.В., Лоян К.А. Переваги та недоліки мобільних інформаційно-комунікативних технологій навчання англійської мови студентів вищих навчальних закладів / Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали V Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників, м. Суми, 19–20 квітня 2018 року. Суми : Сумський державний університет, 2018. С. 272–273. https://ifsk.sumdu.edu.ua/images/doc/SGA_IFSK_2018.pdf
4. Бігич О.Б. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
5. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посіб. Київ: Ленвіт, 2008. 285 с.
6. Смоліна С.В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. Іноземні мови. Київ: Ленвіт, 2010. № 4. С. 16–23.
7. Федоренко Ю.П. Формування комунікативної компетенції старшокласників на сучасному етапі. Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка. Вип. 2. Полтава, 2004. С. 82–87.
8. Horbatiuk L., Kravchenko N., Lipych V. et al. Use of Mobile Applications for Foreign Language Lexical Competence Formation. Journal of History Culture and Art Research. Vol. 8. No. 3. September 2019. pp. 113–124.
9. Innovations in learning technologies for English language teaching [Electronic resource] G. Motteram (Ed.). London: British Council, 2013. 201 p. Access mode: https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/C607%20Information%20and%20Communication_WEB%20ONLY_FINAL.pdf.
10. Nation, I.S.P. Teaching and Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 477 p.

References

(Транслітерація)

1. Aljoshyna O.M. Suchasni metody ta tekhnologhiji vykladannja inozemnykh mov u VNZ. Vestnyk NTU «KhPY»: Problemy ta perspektyvy formuvannja nacionaljnoji ghumanitarno-tekhnichnoji elity. Kharkiv, 2012. № 30. S. 242–247 [in Ukrainian].
2. Krasulia A.V., Krymova A.V. Osoblyvostu mobilnoho navchannia dlia formuvannia navychok audiyuvannia u studentiv-perekladachiv / Suchasni pidhody ta innovatsiyni tendentsii u vykladanni inozemnykh mov : materialy XIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Kyiv, 12 kvitnia 2018 roku – Fakultet Lingvistyky NTUU «Kuivski politechnichny instytut imeni Ihoria Sikorskoho» [Elektronny resurs] – <http://www.kamts1.kpi.ua/node/2413> [in Ukrainian].
3. Krasulia A.V., Loyan K.A. Perevahy ta nedoliky modilnyh informatsiyno-komunikatyvnyh tehnolohiy navchannia angliyskoi movy studentiv

- vyschchih navchalnych zakladiv / Sotsialno-humanitarni aspekty rozvytku suchasnoho suspilstva : materialy V Vseukrainskoi naukovoï konferentsii, m. Sumy, 19–20 kvitnia 2018 roku. Sumy, Sumskiy dershavnyi universytet, 2018. P. 272–273. https://ifsk.sumdu.edu.ua/images/doc/SGA_IFSK_2018.pdf [in Ukrainian].
4. Bighych O.B., Borysko N.F., Borecjka Gh.E. ta in. *Metodyka navchannja inozemnykh mov i kuljtur: teorija i praktyka: pidruchnyk dlja stud. klasychnykh, pedagoghichnykh i linghivistychnykh universytetiv*. Kyjiv: Lenvit, 2013. 590 s [in Ukrainian].
  5. Nikolajeva S.Ju. *Osnovy suchasnoji metodyky vykladannja inozemnykh mov (skhemy i tablyci): navch. posib*. Kyjiv: Lenvit, 2008. 285 s [in Ukrainian].
  6. Smolina S.V. *Metodyka formuvannja inshomovnoji leksychnoji kompetenciji*. Inozemni movy. Kyjiv: Lenvit, 2010. № 4. S. 16–23 [in Ukrainian].
  7. Fedorenko Ju.P. *Formuvannja komunikatyvnoji kompetenciji starsho-klasnykiv na suchasnomu etapi*. Zbirnyk naukovykh pracj Poltavskogho derzhavnogho pedagoghichnogho universytetu im. V.Gh. Korolenka. Vyp. 2. Poltava, 2004. S. 82–87 [in Ukrainian].
  8. Horbatiuk L., Kravchenko N., Lipyh V. et al. *Use of Mobile Applications for Foreign Language Lexical Competence Formation*. *Journal of History Culture and Art Research*. Vol. 8. No. 3. September 2019. pp. 113–124 [in English].
  9. *Innovations in learning technologies for English language teaching [Electronic resource]* G. Motteram (Ed.). London: British Council, 2013. 201 p. Access mode: https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/C607%20Information%20and%20Communication_WEB%20ONLY_FINAL.pdf. [in English].
  10. Nation, I.S.P. *Teaching and Learning Vocabulary in Another Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 477 p. [in English].

АНОТАЦІЯ. У статті проаналізовано процес формування та розвитку англomовної лексичної компетентності учнів середньої школи шляхом використання мобільних технологій. Виявлено основні характеристики, структуру та етапи формування іншомовної лексичної компетентності. Обґрунтовано необхідність впровадження інноваційних технологій для ефективного навчання і опанування іноземних мов. Розглянуто перспективи застосування сучасних мобільних технологій у процесі вивчення і вживання іноземних мов у реальному контексті.

Ключові слова: іншомовна лексична компетентність, іноземні мови, інноваційні технології, мобільне навчання, мобільні додатки.

Красуля Алла, Шумило Анжелика. *Применение мобильных технологий с целью развития иноязычной лексической компетентности учащихся при изучении английского языка.* В статье

проанализирован процесс формирования и развития англоязычной лексической компетентности учащихся средней школы путем использования мобильных технологий. Выявлены основные характеристики, структура и этапы формирования иноязычной лексической компетентности. Обоснована необходимость внедрения инновационных технологий для эффективного обучения и освоения иностранных языков. Рассмотрены перспективы применения современных мобильных технологий в процессе изучения и использования иностранных языков в реальном контексте.

Ключевые слова: иноязычная лексическая компетентность, иностранные языки, инновационные технологии, мобильное обучение, мобильные приложения.

ЗМІСТ

<i>Бродюк Юлія Миколаївна</i> ГЕНЕЗА НОВЕЛІСТИЧНОГО МИСЛЕННЯ М. ТОМЧАНІЯ.....	4
<i>Вождаєнко Анна Вікторівна</i> ІСТОРИЧНИЙ ПРОЦЕС ЗМІН МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ ЦІННОСТЕЙ У ЛІРИЧНИХ ТВОРАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	13
<i>Довбня Людмила Емануїлівна, Товкайло Тамара Іванівна</i> УКРАЇНСЬКІ ЛІНГВІСТИЧНІ ВЧЕННЯ НА ПЕРЕХРЕСТІ ЕПОХ.....	21
<i>Домбровська Яна Михайлівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕДАКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ФІЛОЛОГІВ У ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	33
<i>Козубенко Леонід Миколайович</i> СТРУКТУРАЛІЗМ ЯК НАПРЯМ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	42
<i>Красуля Алла Вікторівна, Шумило Анжеліка Олегівна</i> ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	49
<i>Крічкер Ольга Юхимівна</i> ДВІ СТОРОНИ АНГЛІЙСЬКОЇ: АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТИ БРИТАНСЬКОГО ВАРІАНТУ МОВИ.....	60
<i>Левченко Тетяна Миколаївна</i> ФУНКЦІОНУВАННЯ СЛЕНГІЗМІВ ТЕМАТИЧНОЇ ГРУПИ «МОВЛЕННЯ» У МОВІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	67
<i>Мазоха Галина Степанівна</i> З ЕПІСТОЛЯРНОГО ДОРОБКУ ВІРИ ВОВК.....	76
<i>Пангелова Марія Борисівна</i> НОВЕЛІСТИКА ДЖОНА АПДАЙКА ТА АМЕРИКАНСЬКА НОВЕЛА 50-70-Х РР. ХХ СТОЛІТТЯ.....	87
<i>Потапенко Олександр Іванович, Потапенко Ганна Іванівна</i> КОНЦЕПТИ «МАТРИЦЯ» ТА «АРХЕТИП» У СИСТЕМІ ГЕМАТРИЇ ГРЕЦЬКОЇ САКРАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ НОВОГО ЗАВІТУ.....	97
<i>Потапенко Ганна Іванівна</i> СПЕЦИФІКА РОМАНТИЗМУ В ТВОРЧОСТІ ПИСЬМЕННИКІВ АНГЛІЇ.....	114

<i>Свириденко Оксана Михайлівна</i> ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ЕПІСТОЛЯРНА ПУБЛІЦИСТИКА КІНЦЯ ХVІІІ – ПОЧАТКУ ХІХ СТ. ТА ЇЇ РОЛЬ У СТАНОВЛЕННІ РОМАНТИЗМУ	125
<i>Сердюк Наталія Юріївна</i> КРИМІНАЛЬНА ЖАРГОННА ЛЕКСИКА В ОРИГІНАЛЬНОМУ РОМАНІ Ч. ДІККЕНСА «OLIVER TWIST».....	133
<i>Токмань Ганна Леонідівна</i> ПОЕЗІЯ ТОДОСЯ ОСЬМАЧКИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ЛІТЕРАТУРНОМУ ТА ОБРАЗОТВОРЧОМУ КОНТЕКСТІ.....	143
<i>Чубань Тетяна Василівна, Кардаш Лариса Василівна</i> СЕМАНТИЧНІ ТИПИ СКЛАДНОСУРЯДНИХ РЕЧЕНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ «БІЛЬ І ГНІВ» ЄВГЕНА ГУЦАЛА)....	151
<i>Швець Тетяна Андріївна</i> СЕМАНТИКА НОМІНАЦІЙ КОЛЬОРУ У РОМАНІ Ф. СТЕНДАЛЯ «LE ROUGE ET LE NOIR».....	161

ТЕОРЕТИЧНА І ДИДАКТИЧНА ФІЛОЛОГІЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

ВИПУСК 32

Комп'ютерна верстка: Домбровська Я.М.

Підписано до друку 20.04.2020 р. Формат 70x100 1/16.
Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Наклад 300. Зам. № 158. Ум. друк. арк. 10.
Виготівник ФОП Домбровська Я. М.,
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 6366 від 22.08.2018 р.
08055, Київська обл., Макарівський р-н, с. Вільне, вул. Чапаєва, 16а,
e-mail: devis519@ukr.net